

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า 3) เพื่อพัฒนารูปแบบ (Model) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ การวิจัยเชิงคุณภาพประกอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) นำเสนอผลการวิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัญหาและคุณภาพชีวิตของเด็กตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 รูปแบบ (Model) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 ปัญหาและคุณภาพชีวิตของเด็กตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ทำให้ทราบถึงข้อมูลในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับ ปัญหาและคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า ได้ดังนี้

1.1 สภาพปัญหาของเด็กในตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1.1 ด้านร่างกาย สุขภาพร่างกาย พบว่า ร่างกายเด็กมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่มีโรคประจำตัว บางรายมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง และมีโรคประจำตัว มีอาหารและโภชนาการส่งผลกระทบต่อสุขภาพของครอบครัว เศรษฐกิจในชุมชน ชุมชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร แต่ต้องพึ่งพาต้นทุนการผลิตทางการเกษตร พบว่ามีปัญหาในเรื่องของต้นทุนทางการผลิตได้แก่ ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าแรงงาน ค่าเครื่องมือทางการเกษตร และรายได้ที่เป็นผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ในปัจจุบัน แม้ราคาผลผลิตสูง แต่ต้นทุนในการผลิตก็สูงขึ้น รายได้ของเกษตรกรในชุมชนก็ลดลงซึ่งเป็นผลกระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน และส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยในชุมชนโคกโคเฒ่า ซึ่งฐานะทางเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อโภชนาการ อาจจะไม่พอเพียง แต่ไม่ถึงกับอดอยาก

1.1.2 ด้านอารมณ์-จิตใจ เด็ก ๆ ในชุมชนโคกโคเฒ่า ส่วนใหญ่ในชุมชนนั้น เป็นชุมชนที่เข้มแข็งทางด้านจิตใจ พบว่า ไม่มีปัญหาทางด้านจิตใจ เนื่องจากในชุมชนมีความสามารถใจการต่อสู้กับปัญหา และจัดการกับอุปสรรคต่าง ๆ ได้ดี และมีการร่วมมือ ร่วมใจกันในการแก้ไขปัญหาของชุมชนบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลต่อเด็ก ๆ ในชุมชนที่เลี้ยงดูอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม ให้เด็ก ๆ เป็นคนดีต่อสังคม

1.1.3 ด้านสังคม-วัฒนธรรม ชุมชนโคกโคเฒ่า ในด้านสังคม เด็ก ๆ ในชุมชนอยู่กับครอบครัว และบางส่วนอยู่กับผู้สูงอายุ เนื่องจากพ่อแม่ของเด็กต้องไปทำงาน บางครอบครัวพ่อแม่ทำงานต่างจังหวัด จึงต้องทิ้งลูกไว้อยู่กับผู้สูงอายุเพื่อเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้มีปัญหาสังคม ซึ่ง

ผู้สูงอายุสามารถดูแลได้เป็นอย่างดี ซึ่งก็อยู่ตามอัตภาพ เด็ก ๆ สามารถเข้ากับสังคมเพื่อนบ้านได้ดี ในด้านวัฒนธรรมมีกิจกรรมที่รักษาสืบทอดวัฒนธรรมอันดีของชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งส่งผลต่อเด็ก ๆ ในชุมชน ในด้านสังคม และวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ไม่พบว่ามีปัญหาใด ๆ สังคมมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เอื้ออาทร ช่วยเหลือกันภายในชุมชน

1.1.4 ด้านปัญญา ชุมชนโคโคเฒ่า มีความเป็นชุมชนชนบท มีการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย และมีวิถีชีวิตผูกพันกับธรรมชาติ เป็นชุมชนเกษตรกรรม ซึ่งวิถีชีวิตส่งผลต่อภูมิปัญญาของเด็กตามธรรมชาติ ซึ่งในท้องถิ่นมีปัญญาด้านต่าง ๆ ได้แก่ การทำจักสาน ตะกร้า กระบุง ไช ข้อง เครื่องครัว และเครื่องมือทำการเกษตร ซึ่งเป็นองค์ความรู้ของชุมชนที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ จะมีการสานต่อให้เด็ก ๆ ในชุมชนได้มีการสืบทอดต่อไป ส่วนการศึกษา ชุมชนโคโคเฒ่า มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคโคเฒ่าและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณมี ซึ่งผู้นำชุมชน และผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีบทบาทในการร่วมมือกันจัดการศึกษาให้เด็ก ในชุมชนโคโคเฒ่า รวมถึงชาวบ้าน ควรมีการสร้างความเข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ควรมีการจัดสภาพห้องเรียน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ทั้งในด้านอากาศที่ต้องถ่ายเทได้ดี และสภาพของสิ่งรบกวนเช่น แสง เสียง ฝุ่น สนามเด็กเล่น พื้นที่วิ่งเล่นที่เหมาะสม มีงบประมาณในการจัดหาสร้างสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่เหมาะสม

1.2 คุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2.1 อาหาร หมายถึง ได้รับอาหารครบถ้วน 3 มื้อต่อวัน และได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ ในด้านอาหาร เด็กในชุมชนโคโคเฒ่า ส่วนใหญ่จะได้รับอาหารครบทั้ง 3 มื้อ ต่อวัน และส่วนใหญ่จะได้สารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ ซึ่งครอบครัวและชุมชนโคโคเฒ่า มีการเลี้ยงดูเอาใจใส่เด็ก ๆ ในเรื่องอาหาร และในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก็จะมีอาหาร และนมให้ครบถ้วน แต่ในบางครอบครัวก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก ซึ่งยังต้องการการสนับสนุนทางการเงิน และสิ่งอื่น ๆ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า คุณภาพชีวิตของเด็ก ๆ ในชุมชนโคโคเฒ่า แม้ส่วนใหญ่จะได้อาหารครบถ้วน แต่ยังไม่ทั่วถึงทั้งตำบล

1.2.2 ที่อยู่อาศัย หมายถึง การมีที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ ไม่เปื้อนเสียดแออัดยัดเยียด ไม่ถูกรบกวนจากสิ่งที่เป็นอันตราย สิ่งที่น่ารำคาญ และถูกสุขลักษณะอนามัย สุขาภิบาล ความสะอาด มีน้ำดื่มที่สะอาด เด็กในชุมชนโคโคเฒ่า มีสภาพที่อยู่อาศัยกับผู้ปกครอง พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ซึ่งถือว่า มีสภาพความเป็นอยู่เหมาะสมตามสมควร การพักอาศัยไม่แออัดมาก ดูแลกันอย่างเป็นครอบครัว ในเรื่องความสะอาด มีการจัดทำรักษาความสะอาดในที่นอน ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา ยังไม่ถูกหลัก สุขาภิบาลเท่าที่ควร

1.2.3 เครื่องนุ่งห่ม หมายถึง การมีเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้า เพียงพอ และถูกสุขลักษณะ ในเรื่องของการมีเครื่องนุ่งห่มนั้น เด็ก ๆ ในชุมชนโคโคเฒ่า โดยทั่วไปมีเครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอ และความสะอาด แต่ในบางครอบครัวเรื่องของความสะอาดยังขาดสุขอนามัยเบื้องต้นที่ดีอยู่ อาจเป็นเรื่องของการดูแลไม่ทั่วถึง หรือความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

1.2.4 สุขภาพ หมายถึง มีการรักษาโรคเพียงพอ ได้รับยารักษาโรค และรักษาโรคได้ถูกต้อง เหมาะสม ได้รับการตรวจสุขภาพ หรือ การดูแลทางด้านสุขภาพอย่างทั่วถึง รวมถึงได้รับวัคซีนครบ แม้มีโรงพยาบาลชุมชน แต่ในส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การไป

ฉีดวัคซีน ไม่สามารถบอกได้ว่า เด็กได้รับวัคซีนไปแล้วครบหรือไม่ครบ ขาดตัวใดบ้าง มีการรับการรักษาจากโรงพยาบาลชุมชนฟรี แต่เด็ก ๆ ไม่สามารถเข้ารับการรักษาสุขภาพอนามัยได้ด้วยตนเอง

1.2.5 การศึกษา หมายถึง การได้รับการศึกษาตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้รับการอบรมวิชาชีพ สามารถเข้าใจและสื่อสารในการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง เด็กในชุมชนโคโคเคเมา ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวที่มีฐานะยากจน ทำให้ครอบครัวจะไม่ให้ความสำคัญต่อการศึกษาของเด็ก เพราะ ต้องการที่จะให้ใช้แรงงานในการช่วยกันทำมาหากินมากกว่า การส่งลูกไปโรงเรียนเกิดความไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้านของเด็ก ทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน เช่น เด็กเรียนช้า ไม่เข้าใจ เรียนไม่ทัน โดยส่วนมากจะเรียนได้แค่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไปต่อสายอาชีพ การจะส่งเสียให้เรียนต้องเป็นโรงเรียนของรัฐ ในระดับมหาวิทยาลัยเด็กผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่นึกถึง ถ้าจะส่งเสียถึงมหาวิทยาลัย ก็จะต้องเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ซึ่งจะต้องได้รับทุน หรือทุนกู้ยืม จะเรียนได้ตามมีตามเกิด ตามความสามารถของเด็ก

1.2.6 ครอบครัวอบอุ่น หมายถึง การได้รับความรักความอบอุ่นจากรอบครัว รวมถึงการมีพ่อแม่ผู้ปกครองอยู่ด้วยกัน บุคคลในครอบครัวไม่แตกแยก ไม่ทอดทิ้ง หรือกำพร้า เด็กในชุมชนโคโคเคเมา ส่วนมากครอบครัวอบอุ่น อยู่กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรืออยู่กับปู่ย่าตายาย หลาย ๆ ครอบครัวมีปัญหาทางการเงิน ครอบครัวจึงต้องการให้ทำงานมากกว่าให้เรียนหนังสือ ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนหนังสือให้

1.2.7 การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น หมายถึง การได้รับความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจจนทำให้เกิดความภูมิใจ และความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งการได้รับการยอมรับจากสังคมภายในกลุ่มของสังคมภายนอกชุมชน เด็กในชุมชนโคโคเคเมา บุคคลในชุมชนให้ความสำคัญ และยอมรับเด็กในชุมชนตามสมควร เพราะบุคคลในชุมชน มีหลากหลายบทบาทหน้าที่ ให้ความยอมรับ และให้ความสำคัญต่อเด็กพอสมควร เพราะส่วนใหญ่จะมุ่งมั่นทำมาหากินตามอาชีพเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องมากกว่าการให้ความสำคัญต่อเด็ก

1.2.8 การที่จะประสบความสำเร็จ มีโอกาสก้าวหน้า หมายถึง การประสบความสำเร็จในการศึกษา และมีหน้าที่การงาน มีความต้องการความมั่นคง และปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน เด็ก ๆ ในชุมชนโคโคเคเมา มีเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่จะสามารถเรียนหนังสือจนกระทั่งถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากมีปัญหาหลายอย่าง ทั้งเรื่องครอบครัว หรือปัญหาทางเศรษฐกิจ เงินไม่พอที่จะศึกษา รวมถึงตัวเด็กเองไม่ต้องการศึกษาต่อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในตำบลโคโคเคเมา จังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 สิ่งที่มีอิทธิพลที่มาจากสภาพของตัวเด็กเอง

2.1.1 สิ่งที่มีอิทธิพลที่มาจากสภาพครอบครัว ซึ่งเด็กในตำบลโคโคเคเมา ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่มีฐานะยากจน พ่อแม่การศึกษาไม่สูง จึงไม่มีความรู้ในด้านการวางแผนครอบครัว ซึ่งอาจจะปัญหาเรื่องมีบุตรโดยไม่มีการคุมกำเนิดซึ่งส่งผลให้มีปัญหาทางเศรษฐกิจ รายได้ไม่พอเพียงในการเลี้ยงดูครอบครัว จึงไม่ต้องการที่ส่งเสริมให้ลูกมีการศึกษามาก ต้องการให้ลูกมาช่วยกันทำมาหากินเป็นแรงกำลังในการทำงานเลี้ยงครอบครัวมากกว่า

2.1.2 เรื่องการเรียน เมื่อทางครอบครัวไม่ให้ความสำคัญ ก็เป็นเหมือนเรื่องของการปลูกฝังทัศนคติในเรื่องการเรียนหนังสือ ตัวเด็กเองก็คิดในลักษณะที่เรียนพอให้จบ ประถมศึกษาแล้วก็ต้องการที่จะไปเป็นเรี่ยวแรงให้กับทางบ้านในการหาเงินให้กับครอบครัว ทำมาหากินง่าย ๆ เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำการเกษตร ปลูกผักไว้กินเอง เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ พอที่จะช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่ทำความเดือนร้อนให้ชาวบ้าน

2.1.3 สภาพจิตใจ เด็กในตำบลโคกโคเตมา สภาพจิตใจเด็กไม่ชอบเรียน ถึงแม้ว่าพ่อแม่อยากให้ลูกเรียน ทำให้เด็กไม่มีความตั้งใจจะเล่าเรียน เมื่อเรียนไม่รู้เรื่อง ตามเพื่อนมัน ก็จะเกเรโดดเรียน ถ้าขึ้นถึงระดับมัธยมได้ ก็จะไม่สามารถเรียนตามเพื่อน ๆ ได้ทัน

2.1.4 ด้านสังคม เด็กในชุมชนโคกโคเตมา มีความสัมพันธ์กับเพื่อนด้วยกันได้ดี มีกิจกรรมที่เด็กมีกับเพื่อน ๆ และชุมชน ตามโอกาสต่าง ๆ ทั้งงานทางชุมชน ในโรงเรียน วัด ซึ่งเป็นกิจกรรมของเทศบาล กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมงานประจำปี งานประเพณีพื้นบ้าน สงกรานต์ ลอยกระทง การละเล่น งานโรงเรียน งานวัด

2.2 อิทธิพลจากปัจจัยภายนอกของเด็กในตำบลโคกโคเตมา จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2.1 ความช่วยเหลือจากแหล่งอื่น เด็กในชุมชนโคกโคเตมา ได้รับงบประมาณในการช่วยเหลือ สุขภาพโดยโรงพยาบาลชุมชน โดยเป็นลักษณะการรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยทั่วไปจะเป็นลักษณะ เด็กที่เข้าโรงเรียนโดยการสนับสนุนโครงการทางโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนอาหารกลางวัน และนมโรงเรียน หรือลักษณะของการช่วยเหลือทางเทศบาล ในลักษณะการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน และวัดในโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

2.2.2 การมีส่วนร่วมสนับสนุนจากชุมชน มีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ชุมชนในหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่องเป็นประจำเดือนละ 1 ครั้ง สมาชิกหมู่บ้านทุกคน รวมถึงผู้ปกครองเข้าร่วม มีทั้งเรื่องทั่ว ๆ ไป เป็นกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งหมดในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน มาร่วมช่วยกันคิด สร้างสรรค์ วางแผนพัฒนาชุมชน ช่วยกันแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมตัดสินใจ ตีวงใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ การสนับสนุน การติดตามประเมินผล และการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งร่วมระดมสมองมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว กิจกรรมวัฒนธรรมประเพณี ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งการที่ชุมชนเข้มแข็งเป็นปึกแผ่นก็จะส่งผลต่อเด็ก ๆ ในชุมชนโคกโคเตมา

2.2.3 ศักยภาพของชุมชน

1) ผู้นำชุมชน คือ บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในหมู่บ้านทั้งทางด้านการบริหาร การปกครอง การพัฒนา ซึ่งมีทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้นำที่เป็นทางการได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยกำนันและผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับ ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน พระสงฆ์ และผู้อาวุโสภายในหมู่บ้าน ผู้นำที่มีศักยภาพมีความรู้ การศึกษา และเป็นที่ยอมรับ จะมีบทบาทสำคัญในการให้ความสำคัญแก่เด็ก ๆ ในชุมชนโคกโคเตมา ผู้นำในชุมชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมปลาย เป็นอย่างน้อยและส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมจากหน่วยงานราชการหลาย ๆ แห่ง

2) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ ความชำนาญ และการสนับสนุนการติดตามประเมินผล ซึ่งในการทางการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในเรื่องการศึกษาและแก้ไขปัญหาในชุมชน ร่วมวางแผน ร่วมติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ ผู้นำทุกคนให้ข้อมูลว่าได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนทุกกิจกรรม และในส่วนของผู้นำที่เป็นทางการ หรือผู้นำตามธรรมชาติ ประธาน และคณะกรรมการกลุ่มอาชีพในชุมชน จะเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาแก้ไขปัญหาของชุมชน เมื่อมีการจัดประชุมต่าง ๆ จะเข้าร่วมวางแผนพัฒนา ชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน และแผนพัฒนาสามปีขององค์กรบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาชุมชนเมื่อมีการจัดกิจกรรมพัฒนาของหมู่บ้านในวันสำคัญต่าง ๆ โดยการร่วมกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มโครงการเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกร ทุกคน ในชุมชนจะมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชน และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินการ โดยการร่วมรับฟังรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน

3) ภูมิปัญญาชาวบ้าน ตำบลโคกโคเต่ามีความเป็นชุมชนชนบทที่มีความผูกพันอยู่กับธรรมชาติ ใช้ชีวิตในการดำรงชีพแบบเรียบง่าย และมีวิถีชีวิตแบบเกษตรกร ซึ่งมีทั้งแบบภูมิปัญญาแบบดั้งเดิมในท้องถิ่น ซึ่งมีความสามารถในการทำศิลปหัตถกรรมงานสิ่งของเครื่องใช้ และเครื่องมือทำมาหากิน ได้แก่ การทำจักสาน ทำตระกร้า กระบุง กระจาด ไช ซ้อง ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และเด็ก ๆ ในชุมชนโคกโคเต่า ที่เกิดมาก็จะเห็นแบบอย่างจากภูมิปัญญาชาวบ้านในวิถีชีวิตประจำวันก็จะได้รับการสืบทอดทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกแบบหนึ่งคือภูมิปัญญาใหม่ที่มาผสมผสานในท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ประยุกต์เข้ากับท้องถิ่นจนกลายเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสานเส้นพลาสติก ซึ่งมีการทำการจักสารกระเป๋าทะกร้า

4) เครือข่ายชุมชน

4.1 กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) คือ กลุ่มที่มีการรวมกลุ่ม ในลักษณะที่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายของประชาชนในลักษณะของการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชน โดยที่สมาชิกของกลุ่มทุกคนของได้รับการอบรมซึ่งเป็นกระบวนการให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านนั้นได้มีการเกิดขึ้นจากนโยบายการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 ในตำบลโคกโคเต่ามี อสม. รวมทั้งหมด 60 คน มีการจัดกิจกรรม และประชุมอบรมให้ความรู้ แก่สมาชิกสม่ำเสมอ มีกิจกรรมการดำเนินการของกลุ่มประสบความสำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ทั้งแกนนำและสมาชิกสามารถทำงานได้เต็มที่มีประสิทธิภาพ เช่น มาตรการกำจัดแหล่งน้ำที่เพาะพันธุ์ยุง ฉีดพ่นหมอกควัน ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

4.2 กลุ่มสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) คือ กลุ่มที่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเต่า ได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเกิดขึ้นมา ซึ่งสมาชิกจากประชชนทุกหมู่บ้านที่อาสาสมัครเข้าร่วมกลุ่ม โดยสมาชิกทุกคนจะต้องได้รับการอบรม

ตามหลักสูตรที่กำหนด ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 20 คน ซึ่งสมาชิกจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการป้องกัน และช่วยเหลือประชาชนประสบความเดือดร้อนจากสาธารณภัยต่าง ๆ อำนวยความสะดวกงานด้านกาจจราร รวมถึงในกรณีที่มีการจัดงาน กิจกรรมหรือเทศกาล งานบุญ งานวัฒนธรรม ประเพณี งานสำคัญต่าง การปฏิบัติงานเป็นลักษณะสายงานตามคำสั่งของผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ระดับตำบล ทั้งในระดับ หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ อีกทั้งยังมีกิจกรรมตั้งด้านรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุ ในช่วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ ร่วมกับ อสม. ตำรวจ เพื่อให้ความสะดวกให้แก่ผู้ใช้รถตามงานต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ร่วมกับตำรวจ มีการซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งค่อนข้างประสบความสำเร็จ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งแกนนำและสมาชิกสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 กลุ่ม 25 ตาสับปรด คือ กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน ที่จะคอยเป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแลสังเกตการณ์ในชุมชนเพื่อการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในพื้นที่ ซึ่งจะอยู่ในทุกพื้นที่คอยเป็นหูเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อสกัดกั้นยาเสพติด โดยการคัดเลือกตัวแทนประชาชน หมู่บ้านละ 25 คน ทำหน้าที่ป้องกัน และปราบปรามร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ ช่วยกันสืบข้อมูล และพฤติกรรมที่ต้องสงสัยในพื้นที่ รวมทั้งการชักจูงให้ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา ซึ่งเป็นนโยบายที่เกิดขึ้นจากกระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งมีกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน จัดประชุมประชาคม คัดกรอง ตรวจสอบผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และติดตามให้ความช่วยเหลือร่วมคิด ร่วมทำ และพัฒนาหมู่บ้านไปสู่หมู่บ้านเข้มแข็ง เอาชนะยาเสพติด การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และมีความสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าเครือข่ายของชุมชน ทั้งทางด้านชุมชน และภาครัฐ เข้ามาร่วมจัดตั้ง ให้เกิดมีแกนกลางของเครือข่าย ซึ่งสามารถสร้างความประสานสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และแกนนำ รวมถึงภายนอกกลุ่มเครือข่ายสามารถร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ กิจกรรม และสร้างเครือข่ายเพิ่มเติม อาจสรุปได้จากข้อมูลเบื้องต้นว่า ตำบลโคกโคเฒ่า มีศักยภาพในระบบเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะส่งผลต่อเด็กในชุมชนให้ได้รับผลประโยชน์ในทางอ้อม ซึ่งการที่มีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน ก็จะเป็นการส่งเสริมกิจกรรมที่ดีเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเด็ก รวมทั้งมีกิจกรรมป้องกัน เฝ้าระวังอันตรายต่าง ๆ ทั้งสารเสพติด โจรผู้ร้าย ยาเสพติด ซึ่งจะเป็นผลดีที่จะได้แก่เด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า วัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งเป็นลักษณะของแบบแผนการดำรงชีวิตของคนในสังคมที่ดีงาม ปฏิบัติต่อเนื่องกันมา ในชุมชน และสังคม วัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ศาสนา และความเชื่อ หนึ่ง ๆ ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน คือ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม ของคนในชุมชน

ชุมชนตำบลโคกโคเฒ่ามีวัฒนธรรมแบบสังคมเกษตรกรรมภาคกลาง นั่นคือ มีอาชีพทำนาเป็นหลัก อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มตามความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และอยู่ร่วมกันตามการมีผลประโยชน์ร่วมกัน มีวัดเป็นสถานที่สำหรับบำเพ็ญบุญประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อในทางพุทธศาสนา และมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน มีการติดต่อสัมพันธ์กับทางภายนอกโดยผ่านการระบบสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนขนบธรรมเนียมประเพณี พบว่า การแต่งงานนิยมแต่งงานกันระหว่างคนในชุมชนใกล้เคียงกันเป็นส่วนมาก

ส่วนประกอบอาชีพ จะประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก มีการทำงานปีละ 2-3 ครั้ง มีการปลูกพืชไร่ ปลูกพืชสวนครัว และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ในที่ดินของตนเอง และที่ดินเช่า โดยใช้แรงงานภายในครอบครัวเป็นหลัก และภายในกลุ่มเครือข่ายหรือคนใกล้ชิด ในด้านการปกครอง มีการปกครองตามรูปแบบของกระทรวงมหาดไทย คือ มีผู้นำหมู่บ้าน เป็นผู้ใหญ่บ้าน และมีคณะกรรมการหมู่บ้านช่วยเหลือในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ และในด้านศาสนา คนในชุมชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

การเข้าร่วมกิจกรรมด้านศาสนา และประเพณีในชุมชน ประชาชนในชุมชนโคกโคเฒ่า จะใช้วัดโคกโคเฒ่า และวัดหนองสุวรรณ เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญ ยกตัวอย่างเช่น การสงฆ์น้ำพระ การรดน้ำผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ การแห่เทียนเข้าพรรษาในวันเข้าพรรษา การเวียนเทียนในวันวิสาขบูชา และวันมาฆบูชา ประเพณีลอยกระทง ประเพณีทำบุญวันสารท และการเข้าวัดทำบุญทุกวันพระ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดระดมความคิด และการร่วมมือกันในการทำกิจกรรมซึ่งจะส่งผลให้เด็ก ๆ ในชุมชนได้ซึมซับวัฒนธรรมที่ดีงามและจะเติบโตเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามมีจิตใจงดงาม

ดังนั้นจากจากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมในชุมชนโคกโคเฒ่า มีอิทธิพลต่อเด็กอยู่ในระดับดี

2.2.4 โครงสร้างชุมชน ชุมชนโคกโคเฒ่ามีโครงสร้างที่มีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับเป็นโครงสร้างชุมชน ซึ่งมีลักษณะเป็น 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มคน และกลุ่มสถาบันทางสังคม โดย กลุ่มคนในชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า ได้แก่ กลุ่มครอบครัว กลุ่มเครือข่าย และกลุ่มเพื่อนบ้าน มีสมาชิกกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นพวกพ้องเดียวกัน ซึ่งมีความเอื้ออาทรในการที่จะช่วยเหลือ สนับสนุนค้ำจุนซึ่งกันและกันในโอกาสที่มีความจำเป็น โดยที่ไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน ส่วนสถาบันทางสังคม ได้แก่ องค์กร หรือกลุ่มที่มีอยู่ในชุมชนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเป็นพลังในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชน เพิ่มความเข้มแข็ง และการพัฒนาชุมชน ทั้งสถาบันที่เป็นทางการและสถาบันที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งสถาบันเหล่านี้ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่า โรงเรียนวัดโคกโคเฒ่า และโรงเรียนวัดหนองสุวรรณ วัดโคกโคเฒ่า วัดหนองสุวรรณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกโคเฒ่า มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์สาธิตการเกษตร ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ของคนใจโคกโคเฒ่าเป็นไปอย่างใกล้ชิด แน่นเหนียว ส่งผลให้ไม่มีความขัดแย้งที่รุนแรง ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการอยู่ร่วมกันในชุมชน ให้มีความร่วมมือ ร่วมใจช่วยเหลือเกื้อกูล เผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ซึ่งการที่ตำบลโคกโคเฒ่ามีโครงสร้างชุมชนที่เข้มแข็งจะมีอิทธิพลต่อเด็ก ๆ ในชุมชนโคกโคเฒ่าอยู่ในระดับดี

2.2.5 เศรษฐกิจชุมชน ประชาชนในชุมชนโคกโคเฒ่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำงาน ซึ่งมีพื้นที่ในการทำงานเฉลี่ย 20-100 ไร่ ต่อครัวเรือน และในรอบปีจะมีการทำนา 2 ครั้ง และนอกเหนือจากการทำนาแล้ว จะสร้างรายได้จากการเกษตรกรรมอื่น ๆ อีก ได้แก่ การปลูกผลไม้ เช่น มะม่วง มะพร้าว ฝรั่ง ชมพู่ และพืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด พืชผัก เช่น แตงกวา ค่ะน้า มะเขือ ถั่วฝักยาว โหระพา พริก เป็นต้น ส่วนการเลี้ยงสัตว์ ในชุมชนโคกโคเฒ่าเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงไว้เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน ที่เหลือจะนำบางส่วนมาจำหน่ายเป็นรายได้เสริมบ้าง สำหรับด้านอุตสาหกรรมภายในตำบลนั้น มีโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ โรงงานทำขนมปัง โรงงานทำ

กรอบรูป โรงงานผลิตไม้แปรรูป การรวมกลุ่มของชุมชน ในการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ได้แก่ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาชีพจำนวน 6 กลุ่ม กลุ่มออมทรัพย์จำนวน 4 กลุ่ม ซึ่งเศรษฐกิจชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องและส่งผลต่อไปสู่การดำเนินชีวิตของเด็ก ๆ ในตำบลโคกโคเฒ่า

ตอนที่ 3 รูปแบบ (Model) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในชุมชนในโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางร่างกายของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางร่างกายของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

3.1.1 ผู้ดูแลเด็ก ในชุมชนโคกโคเฒ่า เด็กควรได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

(1) ควรได้รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ในปริมาณที่เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการ ไม่จนเกินไปมาก เกินไป ไม่น้อยไม่น้อยจนเกินไป ฝึกให้กินนมเป็นประจำในปริมาณที่เหมาะสม

(2) ได้รับพักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ

(3) มีการเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง โดยออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ

(4) ฝึกให้ขับถ่ายทุกวัน เป็นนิสัย

(5) มีการตรวจสุขภาพประจำปี และรักษาโรคตามอาการ ได้รับวัคซีนเพียงพอ

ตามความเหมาะสม

3.1.2 ครอบครัวของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า เอาใจใส่ดูแลเด็กในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การจัดหาอาหารที่มีประโยชน์ ครบทั้ง 5 หมู่ ฝึกให้กินนมเป็นประจำในปริมาณที่เหมาะสม ส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้เล่นทั้งกิจกรรมภายใน และกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งจะเป็นการออกกำลังกาย ฝึกให้ขับถ่ายทุกวันเป็นนิสัย เวลาไม่สบาย เจ็บป่วย บุคคลในครอบครัวควรดูแลอย่างใกล้ชิด โดยการปฐมพยาบาลเบื้องต้น หายามาให้รับประทาน พาเด็กไปโรงพยาบาลชุมชน หากเด็กเจ็บป่วยไม่สบายหนัก คนในครอบครัวก็ควรพาเด็กไปหาหมอ และควรมีการตรวจสุขภาพประจำปี และได้รับวัคซีนเพียงพอตามความเหมาะสม ไม่ควรใช้แรงงานเด็กช่วยงานบ้านเกินกำลังความสามารถ เป็นต้น

3.1.3 ชุมชน ผู้นำชุมชนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีความสำคัญกับเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า ได้แก่ กิจกรรมออกกำลังกาย และให้ความรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ กิจกรรมการดูแลสุขภาพด้านร่างกาย รวมไปถึงกิจกรรมกิจกรรมเฝ้าระวังเกี่ยวกับโรคระบาด หรือติดต่อเด็ก เช่น ไข้เลือดออก มือ เท้า ปาก

3.1.4 ภาครัฐ ควรส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า ด้านร่างกาย อาทิเช่น งบประมาณสนับสนุนให้ชุมชนสนามเด็กเล่น สนามออกกำลังกาย ให้มีวิทยากร หรือครูมาสอนแนะนำการดูแลและพัฒนาเด็ก ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีทุกปี และควรให้ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ ส่งเสริมการฉีดวัคซีน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ คณะผู้วิจัย พอสรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางร่างกายของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กจะต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสุขภาพ ร่างกายให้ดีด้วยการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ให้มีกิจกรรมทั้งภายใน และกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งทำให้เด็กได้เล่น ออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ ฝึกให้ขับถ่ายเป็น เวลาทุกวัน นอนหลับพักผ่อนเพียงพอ มีสุขภาพจิตที่ดี จึงจะส่งผลให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงดีตามมาด้วย ซึ่งทั้งครอบครัว ชุมชน และรัฐ ต้องมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางร่างกายของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงทั้งสิ้น สำหรับรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางร่างกายของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ดูแลเด็ก ครอบครัว ชุมชน และควรน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางร่างกายของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี

3.2 รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางจิตใจของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางจิตใจของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

3.2.1 ผู้ดูแลเด็ก ในชุมชนโคกโคเฒ่า ควรให้เด็กมีสุขภาพจิตใจที่ดี มีความเมตตา กรุณาต่อสัตว์ อารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส จิตใจผ่องใส ไม่คิดร้าย ไม่พูดร้าย ไม่ทำร้าย ไม่ให้ร้ายใคร คิดดี พูดดี ทำดี มีความสบายใจ

3.2.2 ครอบครัวของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า ควรได้ดูแลเด็ก ๆ อย่างใกล้ชิด ในเรื่องของจิตใจ ทั้งการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม และปรับพฤติกรรมเด็ก ๆ ให้มีจิตใจดีงาม ไม่ควรให้เด็ก ๆ มีอารมณ์โกรธ หรือสร้างสภาวะกดดัน เอาแต่ใจ ฉะนั้น บุคคลในครอบครัวควรดูแลเอาใจใส่เด็กอย่างใกล้ชิด เด็กทำอะไรผิดแนะนำตักเตือนด้วยความรัก หากทำอะไรถูกต้องบุคคลในครอบครัว ควรควรเสริมแรงให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนและส่งเสริม เพื่อเด็กจะได้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

3.2.3 ชุมชน ควรมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ดีและน่าอยู่ ควรมีการจัดกิจกรรมให้ สิ่งแวดล้อมสาธารณประโยชน์ ให้เป็นศูนย์รวมที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการพบปะสังสรรค์ สนทนาพูดคุย และทำกิจกรรมที่สนุกสนาน ร่วมกัน พาเด็ก ๆ มาทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ๆ ทั่วไปในชุมชน เพื่อจะมีกิจกรรมที่เด็ก ๆ ได้เล่นสนุกสนานร่วมกัน ให้มีจิตใจที่ดี ไม่รู้สึกเหงา และไม่รู้สึกลัวตัวเองโดดเดี่ยว

3.2.4 ภาครัฐรัฐ ควรมีการให้การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจให้กับเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า เช่น การมีงบประมาณในการสร้างสร้างกิจกรรมสำหรับพัฒนาการทางจิตใจ เช่น การทำสวนสาธารณะในหมู่บ้าน การทำเครื่องเล่นสนามเครื่องออกกำลังกายหมู่บ้าน เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ของคนในชุมชนที่จะได้ พาเด็กในชุมชน มากทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจิตใจของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางจิตใจของเด็กชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ดูแลเด็ก ครอบครัว ชุมชน และรัฐ ควรน้อม

นำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างสุขภาวะทางด้านจิตใจให้กับเด็ก ในชุมชน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านจิตใจที่ดี สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ไม่มีความเครียด และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตใจงดงาม

3.3 รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

3.3.1 ผู้ดูแลเด็ก ในชุมชนโคกโคเฒ่า ควรให้เด็กได้อยู่อาศัยในชุมชนที่มีสภาพสังคมที่ดี มีความสะอาด มีความสงบ มีสภาพแวดล้อมที่ดี และเด็กควรมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีต่อบุคคลรอบข้างในชุมชน มีมิตรไมตรีต่อทุกคน มีความรักสมัครสมานสามัคคีทั้งครอบครัว และชุมชน มีความเห็นอกเห็นใจเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนที่เหมาะสมต่อเด็กทั้งที่ชุมชนและรัฐจัดขึ้น เป็นต้น ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมปลูกฝังจารีตประเพณีที่ดีของชุมชน ควรมีการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาให้กับบุตรหลานจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อจะได้ รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมสืบไป

3.3.2 ครอบครัวของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่า ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กได้ออกไปพบปะกับเพื่อน บ้านและคนในชุมชน เพื่อที่เด็กจะได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น นอกจากนี้หากมีงานหรือ กิจกรรมทางสังคมใด ๆ คนในครอบครัวควรไปส่งเด็ก ๆ เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อส่งเสริมด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมต่าง ๆ ครอบครัวควรปลูกฝังให้เด็ก ๆ ควรสนใจที่จะเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดั้งเดิมเหล่านั้นจากผู้สูงอายุ เพื่อที่จะได้ช่วยกัน รักษาและสืบทอดประเพณีที่ดั้งเดิมเหล่านี้สืบไป

3.3.3 ชุมชน ควรมีสถานที่แวดล้อมที่ดี มีสวนสาธารณะที่มีความปลอดภัย และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็ก ๆ ในชุมชน ได้มา พบปะพูดคุยกัน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมในด้านความสามัคคีและการมีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีต่อผู้อื่นในสังคม

3.3.4 ภาครัฐ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้งบประมาณสนับสนุน สื่อ อุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์สนามเด็กเล่นในหมู่บ้าน สวนสาธารณะ และค่าซ่อมบำรุงอุปกรณ์สำหรับเด็ก ๆ ซึ่งสภาพปัจจุบันนี้ยังมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก ดังนั้น รัฐควรจัดการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ อีกทั้งที่รัฐ ควรเปิดให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ควรจัดให้มีกิจกรรมอบรมผู้ดูแลเด็ก และสิ่งต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็ก รวมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของเด็กในชุมชนโคกโคเฒ่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้ดูแลเด็ก ครอบครัวของเด็ก ชุมชน และรัฐ ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาประยุกต์ใช้ให้เด็กให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ชุมชนและรัฐควรส่งเสริมสนับสนุนให้ ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่เอาเปรียบกัน เคารพในสิทธิของกัน และกัน ส่งเสริมให้สังคมเป็นสังคมเปี่ยมไปด้วยความสงบสุขและสันติสุข

ปราศจากอาชญากรรม ครอบครัว ชุมชน และสังคมมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมให้กับเด็กในชุมชนโคกโคเตมา

3.4 รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางปัญญาของเด็กในชุมชนโคกโคเตมาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางปัญญาของเด็กในชุมชนโคกโคเตมาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

3.4.1 ผู้ดูแลเด็ก ควรให้เด็กมีความคิดทัศนคติเกี่ยวกับการมองโลกโลกและชีวิตในแง่ดี มีเหตุมีผล และปัญญา ความประพฤติปฏิบัติ ตามคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตาต่อกัน มีจิตใจ เข้มแข็งผ่องใส มีสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม มีค่านิยมที่ดีงาม มีการน้อมนำหลักพุทธธรรมและ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะได้มีความสามารถในการแก้ไข ปัญหาชีวิต จิตใจ เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นคนดีมีความสามารถในสังคม เพื่อที่จะสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้แก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และโลกได้

3.4.2 ครอบครัว ควรได้ดูแลใกล้ชิดเด็ก ๆ เพื่อคอยส่งเสริม ให้คำแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรสอนให้ เด็กรู้จักคิด มีเหตุมีผล ให้มีการมองโลกในแง่ดี มีความคิด ค่านิยม ที่ถูกที่ควร มีความประพฤติดี มีคุณธรรมจริยธรรมควรสนับสนุนส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา อาทิเช่น ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้รู้จักได้ทำบุญใส่บาตร ไหว้พระสวด มนต์ ฟังเทศน์ฟังธรรม เพื่อให้มีคุณธรรมจริยธรรมและจะได้เติบโตเป็นบุคคลที่มีปัญญาสร้างสรรค์ประโยชน์ให้สังคม

3.4.3 ชุมชน ผู้นำชุมชน ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็ก ๆ ได้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านปัญญา ความรู้ ความคิด การกระทำ ค่านิยม ที่เป็นสิ่งดีงาม เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดปัญญา และพฤติกรรมที่ดี เพิ่มพูนคุณธรรมจริยธรรมได้มีการรวมกลุ่มกันภายในชุมชน อาทิเช่น กิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา วันสำคัญของชาติต่าง ๆ งานมงคล งานอวมงคล เป็นต้น โดยส่งเสริมให้เด็กได้มี บทบาทหน้าที่ และมีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง และได้รับองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้และถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เช่น การทำบายศรีสู่ขวัญ การเตรียมงานพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เกิด การพัฒนาทางด้านปัญญา และจิตใจมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน รู้รักสามัคคี มีความเมตตากรุณา ต่อตนเองและผู้อื่น เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะได้เป็นผู้รู้จักภูมิปัญญา รางเหง้าของถิ่นฐานตนเอง

3.4.4 ภาครัฐ ควรจัดสรรให้งบประมาณในการสร้างเสริมกิจกรรมทางปัญญา วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาควรส่งเสริมให้เด็ก ให้งบประมาณในการสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนที่ส่งเสริมให้เกิดภูมิปัญญาต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมที่สร้างความรู้ ความคิด ค่านิยม อุดมคติที่ดีงาม เพื่อให้เด็กสามารถ มีจิตสำนึก ตระหนักถึงความดีงาม เป็นผู้ที่มีปัญญา และมีพฤติกรรมที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีสติปัญญารู้เท่าทันชีวิตและโลก ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และการพนัน สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ชีวิตเรียบง่าย สันโดษ พอเพียง และรู้สึกเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในชุมชนในโคกโคเตมา อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ดูแลเด็ก ครอบครัว

ชุมชน และรัฐ ควรน้อมนำเอาหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในพัฒนาคุณภาพชีวิตทาง ปัญญาให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กมีปัญหา ทั้งเป็นผู้ที่มีรู้คู่คุณธรรม เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ รอบคอบ มีความคิด และความประพฤติที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน มีสติปัญญา มีความเมตตา รู้จัก แบ่งปัน มีคุณธรรมจริยธรรม มีการน้อมนำเอาหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อ ความเป็นอยู่ที่ดี เพื่อให้เป็นคนที่มีจิตใจดี อารมณ์ดี มีจิตสำนึกที่ดี รักและเมตตาตนเองและผู้อื่น ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รัก ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตั้งตนชอบ เพื่อจะได้ เป็นคนดีของสังคมชุมชน และจะเติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์และคติประจำใจ ในการดำเนินชีวิตที่ดี ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยเห็นว่า รัฐควรสนับสนุนให้มีการนำ รูปแบบการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของเด็กในชุมชนในโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชุมชนนั้น โดยจะต้องส่งเสริมให้มีกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึง การน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอด ดุลยเดชมหาราชาธิราชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างสุขภาวะแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และปัญญา เป็นต้น